

Gemeenteraden en Provinciale Staten van de deelnemers aan de
Omgevingsdienst IJsselland

Zwolle, 16 april 2026

Betreft: aanbieden P&C-stukken jaarcyclus Omgevingsdienst IJsselland.

Geachte raadsleden en Statenleden,

Als dagelijks bestuur van Omgevingsdienst IJsselland (hierna: ODIJS), maken wij allereerst graag van de gelegenheid gebruik om alle raadsleden te feliciteren met hun (her)benoeming.

Binnenkort nodigen we u allen uit voor een (hernieuwde) kennismaking met ODIJS. Dat organiseren we samen met de veiligheidsregio IJsselland en de GGD IJsselland. Voor nu volstaan wij met te melden dat wij sinds 1 januari 2018, in opdracht van de 11 gemeenten in IJsselland en provincie Overijssel, werken aan een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving. Dit doen we door onder andere vergunningen te verlenen, toezicht te houden, handhavend op te treden als dat nodig is, onderzoeken te doen en te adviseren over milieuthema's. Een groot deel van deze taken is wettelijk verplicht bij ons belegd. Daarnaast voeren we de bouwtaken uit voor gemeente Ommen en provincie Overijssel.

Kijk voor meer informatie op ons [YouTubekanaal](#). Hier vindt u animaties met uitleg over ons werk.

Leeswijzer

Gelet op onze wettelijke jaarcyclus, sturen wij u hierbij:

1. de voorlopige jaarstukken over 2025;
2. de ontwerpbegroting voor 2027.

De voorlopige jaarstukken sturen we u ter informatie. Over de ontwerpbegroting kunt u desgewenst uw zienswijze naar voren brengen.

In deze brief willen wij de kern van deze stukken voor u samenvatten en u informeren over het vervolg.

OD IJsselland
Lübeckplein 2
8017 JZ Zwolle
Postbus 40252
8004 DG Zwolle
088 525 10 50
info@odijsselland.nl
www.odijsselland.nl

KVK 68066805
BTW NL857287722B01
IBAN NL23 BNGH 028 51 72 956
BIC BNGHNL26

1. Voorlopige jaarstukken 2025

De voorlopige jaarstukken laten zien hoe ODIJS *inhoudelijk* en *financieel* gepresteerd heeft in 2025.

Inhoudelijke prestaties 2025

Laten we beginnen met de kern van de *inhoudelijke* prestaties. ODIJS voert het regionale VTHA-beleid voor milieutaken uit dat de colleges van de 11 gemeenten en provincie Overijssel hebben vastgesteld. VTHA staat voor vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering. De colleges werken dit beleid jaarlijks uit in een regionaal uitvoeringsprogramma (hierna: UVP) voor de VTHA-milieutaken die zij bij ODIJS hebben ondergebracht. Vanuit dit UVP verstrekt ieder college een jaaropdracht aan ODIJS. Waar nodig wordt die jaaropdracht tussentijds bijgesteld. Op basis van de daadwerkelijk bestede uren wordt per deelnemer na afloop van het jaar een afrekening gemaakt.

In 2025 hebben we 106,7% van de geplande VTHA-milieutaken gerealiseerd. Met inachtneming van verschillen in realisatie voor onze 12 opdrachtgevers, is er in totaal dus meer werk verricht dan vooraf was gepland. Kernachtig samengevat komt dit doordat we voor onze toezichttaken beter dan ooit in staat zijn geweest om de planning (lees: de gezamenlijke jaaropdrachten van alle colleges) te halen. Voor dit deel van onze werkzaamheden is namelijk 99% van de planning gerealiseerd, terwijl we voor het vraaggestuurde deel van onze werkzaamheden (vergunningverlening, advisering, Woo-verzoeken, afhandeling van klachten en een deel van de handhavingswerkzaamheden) wederom te maken hebben gehad met een significant grotere vraag dan gepland.

Dat laatste is overigens niet nieuw. We constateren al enkele jaren een grotere vraag op onze vraaggestuurde werkzaamheden dan dat de colleges opnemen in de jaaropdracht die ze aan ons verstrekken. Nu wij steeds beter in staat zijn om dit in detail te duiden, kunnen we daarover concreet in gesprek met onze opdrachtgevers, de 11 IJssellandse gemeenten en provincie Overijssel. Als we gezamenlijk (zowel opdrachtgever als opdrachtnemer) in staat zijn om de planning dicht(er)bij de realiteit te brengen, vergroten we de voorspelbaarheid van de prestaties van ODIJS voor haar opdrachtgevers.

Daarnaast gaan we in 2026 onze sturingsmechanismen verder verbeteren, om grote verschillen in inzet voor onze opdrachtgevers waar mogelijk te vermijden. Gelet op de aard van de werkzaamheden zal er altijd sprake zijn van een afwijking t.o.v. de jaaropdrachten en zullen verschillen tussen deelnemers blijven bestaan. Deze verschillen nivelleren als ze in een meerjarenperspectief worden gezet. Met onze opdrachtgevers hebben we afgesproken dat een afwijking in de bandbreedte tussen +5% en -5% op de totale realisatie als normaal wordt gezien.

Het voorgaande wordt ook bevestigd door onze accountant. Naast dat de accountant onze jaarstukken controleert en daar ook dit jaar weer een goedkeurende verklaring over heeft afgegeven, hebben wij onze accountant gevraagd om als externe deskundige aan te geven welke relevante ontwikkelingen hij ziet bij onze dienst.

De accountant trekt de volgende conclusie:

“Omgevingsdienst IJsselland laat in 2025 een duidelijke groei in activiteiten en professionalisering zien, met een financieel positief resultaat en verbeterde bedrijfsvoering. De organisatie functioneert goed en is financieel gezond, maar de huidige ontwikkeling vraagt om herijking van capaciteit, prioriteiten en dienstverlening. De administratieve organisatie en interne beheersing is de afgelopen jaren sterk in ontwikkeling geweest, waarbij veel capaciteit is gegaan naar de beheersing van processen en inrichting van de verplichte rechtmatigheidsverantwoording. Het accent verschuift nu naar het structureel borgen van interne beheersing in de primaire VTHA-processen — noodzakelijk gezien de Omgevingswet, de toenemende complexiteit en de robuustheidsvereisten.

Tegelijkertijd ontstaat een structureel spanningsveld tussen:

- *toenemende vraag (Omgevingswet, maatschappelijke opgaven) en*
- *capaciteitsuitbreiding en de huidige arbeidsmarkt.*

De structurele toename van de vraag maakt de organisatie kwetsbaar. Tegelijkertijd onderstreept juist die groeiende vraag het onmisbare belang van de omgevingsdienst als schakel in de bescherming van de leefomgeving, nu en in de toekomst.”

De jaarstukken 2025 en de audit door de accountant laten zien dat ODIJS de uitvoering goed op orde heeft en nu aan de slag moet met het verbeteren van de monitoring van de voortgang en het analyseren van de trends, zodat we samen met onze 11 gemeenten en provincie Overijssel de regionale VTHA-beleidscyclus sluitend en effectief kunnen maken.

Financiële prestaties 2025

Kernachtig samengevat laten de *financiële* prestaties zich als volgt duiden. Er is een positief rekeningresultaat over 2025 behaald van 582.590 euro. Dit bedrag wordt volgens een vaste verdeling teruggegeven aan onze 11 gemeenten en provincie Overijssel.

Het weerstandsvermogen van ODIJS is gezond, met een ratio van 1.0, waarmee voldaan wordt aan de landelijke robuustheidseis op dit gebied.

In 2025 is één onrechtmatigheid geconstateerd ter hoogte van 64.975 euro. Dit betrof een IT-contract waarvan de waarde bij het afsluiten onder de Europese aanbestedingsgrens lag, maar door jaarlijkse prijsstijgingen overschreed de totale contractwaarde voor de periode 2022 – 2025 alsnog deze grens. In 2025 is dit contract daarom Europees aanbesteed. Vanaf november 2025 zijn deze lasten weer volledig rechtmatig.

Zoals gezegd heeft de accountant een goedkeurende controleverklaring voor de jaarstukken 2025 afgegeven.

2. Ontwerpbegroting 2027

Een begroting is meer dan het toedelen van uren en middelen. Onze ontwerpbegroting 2027 laat zien hoe wij als regio IJsselLand gezamenlijk investeren in een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving. In deze ontwerpbegroting staan namelijk onze zes programma's: Regulering, Toezicht & Handhaving, Advisering, Impactanalyse, Facultatieve taken en Projecten, die samen laten zien wat wij doen voor onze opdrachtgevers. Deze programma's zijn rechtstreeks verbonden met regionale VTHA-beleid voor milieutaken en het regionale uitvoeringsprogramma VTHA-milieutaken. Daarmee maken wij het beleid concreet, uitvoerbaar en transparant.

De opgaven waarvoor wij staan worden complexer, urgenter en omvangrijker. Dat vereist een robuuste ODIJS die in staat is om wettelijke taken zorgvuldig uit te voeren en tijdig te anticiperen op maatschappelijke en technologische ontwikkelingen.

Ten opzichte van de begroting van 2026 stijgt de ontwerpbegroting 2027 in totaal met 1.650.835 euro. Een stijging die wordt veroorzaakt door autonome ontwikkelingen, inzet op nieuwe wettelijke verplichtingen en het rode spoor van de ontwikkelroute naar een robuuste ODIJS. Omdat er veel nieuwe raadsleden onder u zijn, leek het ons wijs om die laatste nader toe te lichten in deze brief.

Een belangrijke ontwikkeling voor 2027 is namelijk het verder effectueren van de route naar een robuuste ODIJS. Onder andere het Rijk, IPO en VNG hebben op basis van verschillende onderzoeken geconcludeerd dat het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) in Nederland onvoldoende functioneert, met grote milieuschade als gevolg. Daarom is een proces gestart om in heel Nederland te komen tot robuuste omgevingsdiensten. Alle omgevingsdiensten moeten op 1 april 2026 voldoen aan robuustheidscriteria.

Het AB van ODIJS heeft besloten om een robuuste omgevingsdienst in IJsselland te gaan realiseren. Mede gelet op het feit dat krimpende financiële middelen steeds vaker op gespannen voet staan met het uitvoeren van de belangrijke taken die een gemeente heeft, heeft het AB van de ODIJS gekozen voor een eigen IJssellandse realistische route, die ertoe moet leiden dat ODIJS in 2028 voldoet aan de landelijk geldende robuustheidscriteria.

Voor de ontwerpbegroting van 2027 vraagt dit een structurele investering van 638.107 euro. Dit bedrag wordt volgens de vaste verdeelsleutel verdeeld over de 12 deelnemers van ODIJS. Met deze investering werken we toe naar robuustheid in 2028. Het resterende deel van ca. 500.000 euro (prijsspeil 2025) volgt in de ontwerpbegroting van 2028. Deze investering is nodig:

- om te kunnen voldoen aan het landelijke robuustheidsniveau voor strafrechtelijke handhaving en bodemtoezicht;
- voor het instellen van een structureel innovatiebudget van 1% van de begroting;
- voor het ophogen van het opleidingsbudget tot tenminste 3% van de loonsom.

Mede op verzoek van enkele gemeenteraden heeft het AB, vertegenwoordigd door de Voorzitter en enkele AB-leden, op 1 oktober 2025 een gesprek gevoerd met mevrouw [REDACTED] van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Daarnaast is zij op 3 december 2025 op werkbezoek geweest in onze regio. Beide keren is verzocht om een structurele financiële bijdrage voor het rode spoor van de ontwikkelroute naar een robuuste ODIJS. Al onze bestuurlijke inspanningen ten spijt, is de conclusie dat het Rijk geen structurele financiële bijdrage kan leveren.

Hoe nu verder

De voorlopige jaarstukken 2025 sturen wij ter informatie. Wij stellen het AB van onze dienst voor om deze op 25 juni 2026 definitief vast te stellen. Vervolgens sturen wij de definitieve jaarstukken 2025 voor 15 juli 2026 naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Daarnaast stellen wij u graag in de gelegenheid om desgewenst uw zienswijze naar voren te brengen over de ontwerpbegroting 2027. Wij vragen u een eventuele zienswijze in te dienen binnen 12 weken na dagtekening van deze brief en deze te richten aan het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst IJsselland, t.a.v. de heer M.W. Offinga (voorzitter van ODIJS). De zienswijze kunt u mailen naar secretariaat@odijsselland.nl.

Mocht u besluiten om een zienswijze in te dienen, dan zullen wij daar schriftelijk op reageren. Vervolgens verwerken wij uw zienswijze en onze reactie daarop in het voorstel tot het vaststellen van de definitieve begroting 2027. Dat voorstel wordt op 2 september 2026 ter besluitvorming voorgelegd aan ons AB.

Tot slot

Wij sturen onze P&C-stukken in het volle besef dat veel gemeenten voor lastige keuzes worden gesteld, omdat krimpende financiële middelen op gespannen voet staan met het uitvoeren van alle belangrijke taken die een gemeente heeft. Eén van die belangrijke taken is het beschermen en bevorderen van een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving. Een taak waarvoor ODIJS in het leven is geroepen.

Met oog voor de lastige financiële situatie van gemeenten, doen wij er als ODIJS alles aan om de aan ons beschikbaar gestelde middelen op kostenefficiënte wijze in te zetten, zodat we een maximaal rendement kunnen behalen voor onze eigenaren, namelijk de 11 gemeenten in IJsselland en de provincie Overijssel.

Mocht u vragen hebben over deze brief of suggesties/wensen hebben over de wijze waarop ODIJS met u in contact blijft, dan vragen wij u vriendelijk om contact op te nemen met de directiesecretaris van onze dienst

Namens het dagelijks bestuur van Omgevingsdienst IJsselland,

Met vriendelijke groet,

voorzitter,

secretaris-directeur,

Maarten Offinga

Jan Dirk Nijkamp